

ШИНТИ, ИНИШЪ ШИ ЛИТЕРАТУРЪ.

№. 20.

ЛѢНІ, 11. ДЕКЕМВРИЕ.

1850.

Opiniunea episcopului românesk Andrei Șaguna, din privința dăzestrării clerului, și a școlilor românești, ca răspuns la o provocare a comisarului dăzestrătesk Edward Bach.

(București).

Кънд се еа ла преждекаре венітъя епархіял, ши дн обште стареа преодітеі меле, пзмаі де кѣт лѣтъріт се vede, къ фіінд стъріле дѣмпрежър аша, пз се пѣтъръ фаче лѣкрърі маі маі дн епархія теа, де кѣт че съ фѣкръ. Ынде кѣтезѣ а адаоце, къ дакъ візрѣа се фѣкръ лѣкрърі маі маі ши маі взне, знеле ка ачелеа пз се фѣкръ фъръ де пѣдрептѣдїрѣа вісерічіі ши а паціеі меле, къчі фііт еі аѣ фост сіліці съ деа зечзеала роаделор, ши съ факъ ровоте ла алте паціі, ши аша дакъ сънт преодіі ачештіа кѣлтіваціі аша, кѣм адѣче къ сіне шърітеа трептеі преодешті, пз е де тіраре, пентрѣ къ еі ка тірені аѣ авѣт де реліціа ши паціа лор школі, знде с'аѣ пѣтѣт кѣлтіва ши възкрос с'аѣ даг ла дѣвѣдѣтѣрї, пентрѣ къ штіеа, къ остепеала ши кіелтѣеала лор дн школі се ва респлѣті къ време; аша токма пз е де тіраре, дакъ пз сънт тоці преодіі теі аша кѣлтіваці, кѣм чере дела еі стареа лор, къчі зна ка тірені пз дѣвѣца дн школі націонале ромъне, каре пентрѣ констітѣціа веке пз пѣтеаѣ авеа, чї дѣвѣца дн шкоалеле алтор паціі, знде къ греѣ съ прїтеа ши лі съ фѣчеа тѣлте феліці де дѣмнедекърї, алта іаръ пѣї дѣвѣрѣвѣта пѣжедеа, къ остепелеле лор дн школі фѣкрѣте се вор респлѣті, штіінд, къ дакъ ши се вор фаче преодіі — ла алтѣ дерегѣторіе нічі къ пѣтеа гъндї — пз вор авеа тѣлте време пентрѣ депрїндере дн дѣвѣдѣтѣрї, пентрѣ къ вор фї сіліці пѣнеа чеа де тоате зілеле къ сѣдоарѣа феделор лор а о агонісі, ши дн ачеа а да зечзеалъ ла преодіі стрейні, ши аша чеї че сімдеа дн сіне кіетаре къ-

трѣ треапта преодіеі, пзмаі къ пѣжедеа ачѣеа съ фѣчеа преодіі, къ доарѣ се ва тілостівї Дѣтнезѣй ши дѣмператѣл, ка съ ле дѣвѣзпѣтѣдеаскъ соартеа лор.

Кредет Мѣрія Та! къ кредїночос дѣці тѣлѣтѣческ рѣгарѣа преодітеі меле, каре дн тоате зілеле съ роагѣ кѣтрѣ тагѣа череск, ка съ деа възпѣлї пострѣ дѣмперат зіле дѣделѣнгате къ паче ши къ дѣдестѣларе, — кънд дѣці рѣпортезѣ, къ ал зпспрезечелеа чеас есте, ка преодітеа теа съ се пзе дн дотаціа каре мерїтеазѣ, ши клерѣлї челѣї тіпър ши даскѣлілор елементарї съ се деа тіжлѣчеле де а се пѣтеа прегѣті потрївіт кіетърїлор сале віітоаре.

Дакъ спре непорочїрѣа поастрѣ пз ва дѣтокмі стѣпнїрѣа поастрѣ челе де ліусъ ши де пѣтїндѣ дн треава ачѣаста, атзпчі преодітеа епархїеі меле ва девенї дѣтр'о старе маі тікѣлоасѣ де чеа де маі паїнте, пентрѣ къ пѣпъ акѣм аѣ авѣт ніште скѣтїнде тічі дн партеа статѣлї дн прївінода скѣтїндеі дѣрїі капѣлї ши а греѣтѣдїлор пѣвлїче, каре акѣма дѣпъ орѣндѣїала чеа нѣкъ къ обштеаскъ контрївѣціе ши алте прѣстаціі пѣвлїче ле піердѣрѣ. Еѣ вѣд дрептате дн ашезареа ачѣаста а стѣпнїрѣеі поастре, дѣпъ пзмаі атзпчеа, кънд с'ар пѣне преодітеа теа дн стареа ачѣеа, дн каре се афлѣ ши челелалте преодімі дн царѣ, пентрѣ къ дрептатеа дїстрївѣтївѣ адѣче къ сіне, ка, дакъ преодітеа теа ва тревзі а пѣрта греѣтѣдїле ачеле, каре ле поартѣ ши преодіі дн алте реліціі, съ айѣ ши възпѣтѣдїле ачеле, каре ле аѣ алці преодіі. Преа маре деосевїре афлѣ еѣ дѣтре прѣстарѣа греѣтѣдїлор преодітеі де алте реліціі ши дѣтре ачѣеа, каре ва прѣста преодітеа теа, пентрѣ къ ачѣеа ва прѣста греѣтѣдїле дн тошіле преодешті, іар ачѣаста дн челе стрѣшошетї. Німік пз поате аша тарѣ авате не тінерїі дѣвѣцаціі дела треапта преодіеі, де кѣт чїркѣмстаоціа ачѣаста,

пентръ къ есте зп лъкръ преа греѣ а съ кѣлтѣи шѣ а дѣвѣда фъръ пѣдежде, къ ва пѣтеа веде рѣсплата кѣлтѣелелор шѣ а остепелелор дѣ школі фъкъте! Тот ачеаста се дѣделече шѣ пентръ даскълѣ, каторѣ шѣ крѣснѣиѣ вѣсерѣчѣлор дѣн епархѣа теа, карѣи фъсесеръ пѣнъ акъм скътѣдѣ, ѣар акъм дѣнъ рѣндѣала чеа нѣвъ аѣ пердѣт скътѣнда чеа тѣкъ, де каре с'аѣ вѣкърат дѣаѣнте де ачеаста.

Дечѣ I. пентръ чѣнстеа шѣ ваза вѣсерѣчѣе меле афлѣ де лѣпсъ, ка не темейла лѣцѣлор фъндаметале дѣн 4, Martie 1849 одтроате, съ се пѣе зп артѣкъл дѣ статѣтеле Ардеалъзлѣ, прѣн каре наѣѣа ромънъ шѣ релѣѣѣа рѣсърѣтеанъ съ се декларъ де прѣмѣте къ дрептърѣ де о потрѣвъ къ челелалте наѣѣи шѣ релѣѣѣи, шѣ съ і се деа архѣепѣскоп дѣнъ петѣдѣзнеа наѣѣоналъ дѣн 25. Феврварѣе 1849 дѣ темейатъ не дрептѣла ѣсторѣк. Аре маѣ департе лѣпсъ де о катедралъ, знде съ фѣе шѣ лѣванѣрѣле дѣгнѣтарѣлор епархѣалѣ, архѣва шѣ канѣеларѣа епѣскопѣаскъ. Аре лѣпсъ де зп ѣнстѣтѣ теолоѣѣко-недарогѣк; ѣар пентръ дѣнаѣтареа кълтѣрѣе наѣѣонале съ се дѣфѣѣнѣеже школі елементаре, дѣмпна-сѣале, полѣтехнѣче, фѣлософѣче шѣ ѣзрѣдѣче.

II. Dotaѣѣа клеръзлѣ сънт сѣлѣт а о дѣчепе дела епѣскоп шѣ дѣнъ ѣнстѣтѣтеле канѣѣче але вѣсерѣчѣе рѣсърѣтене, каре прѣтѣгѣндеа съ овсервѣазъ шѣ пѣзмаѣ дѣ епархѣа ачеаста с'аѣ кассат къ прѣлежѣла рѣдѣкателор гоане, сънт даторѣз а пропѣзпе, ка дѣгнѣтарѣе чѣе трѣвѣпчонѣи съ се рѣстазре дѣн епархѣа теа, шѣ адекъ архѣмандрѣѣѣ, протосѣнкѣлѣ, протодѣаконѣи шѣ дѣховнѣкъл, карѣи тоѣѣ съ шеазъ ла епѣскопѣе. Дечѣ пентръ dotaѣѣа епѣскопъзлѣ пропѣѣз о адаѣдере ла леафа де 4000 фл. каре аѣ авѣт пѣнъ акъма; дѣгнѣтарѣе епархѣалѣ съ се ашеазъ

I. доѣ архѣмандрѣѣѣ, дѣнтре карѣи чел маѣ вѣтрѣнѣи шѣ вѣкарѣз пѣзмѣндъсъ къ плата де 3000 фл. т. к.; челалалт къ 2500 фл.

II. доѣ протосѣнкѣлѣ, дѣнтре карѣи зпъла съ аѣвъ 2000 фл. т. к., ѣар челалалт 1800 фл. т. к.

Дѣнтре патръ ачешѣи дѣгнѣтарѣ с'ар пѣтеа дѣмпърѣѣи рѣфераделе дѣн консѣсторѣз, ректоратѣла шѣ вѣдѣректоратѣла семѣнарѣзлѣ. Маѣ мѣчѣ дѣгнѣтарѣи:

1. Ын къвѣнтъторѣз (предѣкаторѣз) къ леафа де 600 фл.

2. Доѣ протодѣаконѣи карѣи фѣѣнд къ ар фѣи тотодатъ шѣ профѣсорѣ дѣн теолоѣѣе, пѣ ар авѣа платъ деосевѣтѣ, чѣ ар фѣи къ леафа де профѣсорѣ.

3. Ын протоколѣст шѣ зп архѣварѣз къ къте 500 фл.

4. Доѣ канѣелѣстѣ къ къте 300 фл.

Dotaѣѣа протопѣлор съ поате дѣптокѣи дѣн зрѣмъторѣзлѣ кѣп :

a) Съ аѣвъ тот ѣнсъл дѣнтре протопѣлор парохѣе де 225 де фамѣлѣи, адѣкъ съ аѣвъ къ жѣмътате де парохѣе преѣдеаскъ маѣ тѣлат.

b) Съ се асѣгнеже протопѣлоръзлѣ дѣнъ 1 $\frac{1}{2}$ парохѣе 1 $\frac{1}{2}$ порѣѣе канѣѣкъ.

c) Фѣѣнд къ даторѣи сънт протопѣлорѣи, ка съ дѣе не парохѣи дѣстрѣктъзалѣ дѣн вѣнъ дѣсѣпѣлѣнъ, съ прѣвѣѣеже асѣпра дѣмпѣлѣнѣрѣе дѣрегъторѣеѣ лор, съ вѣзѣѣеже парохѣѣле дѣн дѣстрѣктѣле лор, шѣ къ прѣлежѣла ачела дѣнтре алтеле съ черче шѣ протокѣлеле матрѣкъларе шѣ але чѣркълалелор; дечѣ пентръ слѣжвеле ачесте съ аѣвъ протопѣлорѣи дела фѣекаре парох не ан доѣ злѣѣѣи арѣѣнт.

Де време че фѣекаре протопѣлор ва фѣи дѣстрѣктъла съѣ шѣ дѣректор ал шкоалелор трѣвѣале, прѣкъзт се ва ведеа маѣ жос, шѣ ва фѣи даторѣз а прѣвѣѣеже асѣпра пѣртърѣи даскълѣлор, а вѣзѣѣа шкоалеле шѣ а дѣнтревенѣи ла ексамѣне, дечѣ ка рѣспѣлѣтѣреа остепелѣе протопѣлоръзлѣ дѣн прѣвѣѣнда ачеаста съ пѣ фѣе спѣре грѣвтатеа статъзлѣ де о парте, ѣаръ де алтѣ парте съ пѣ рѣмъѣе перѣспѣлѣтѣтѣ, афлз къ кале ка дела тот даскълѣла съ аѣвъ не ан 1 фл. 30 кр. дѣн арѣѣнт.

e) Пентръ ѣдѣзлеле къвѣнаѣлор съ аѣвъ дела тот шѣреле шѣ шѣреаса къте 20 кр. дѣн арѣѣнт.

Пентръ dotaѣѣа преѣѣѣмеѣ парохѣѣале пѣрерѣа теа есте :

1. ка съ і се деа порѣѣе канѣѣкъ дѣнъ леѣеа дѣеталъ арт. 15. §. 14., 15. 184 $\frac{6}{7}$.

2. Дѣн локърѣле фѣшкале съ аѣвъ преѣѣѣи меѣ ачелаш аequivalent de порѣѣе канѣѣкъ, де каре се вѣкъзрѣ шѣ алѣѣи преѣѣѣи.

3. Дѣн пѣмънтѣла реѣеск, каре дѣнъ ворва дѣмпърътеаскъ, *diversitatem juriur non patitur*, знде дѣн врезп сат кърат ромънѣск се афлз дѣнъ авсо-лѣтѣстѣла векѣз порѣѣа канѣѣкъ, каса саѣ тѣбра врезпѣи преѣт евангѣлѣк, ачеле съ се деа преѣтѣлѣи меѣ локал, каре аре попор дѣн ачела сат.

4. Тот дѣн пѣмънтѣла реѣеск знде дѣн ар фѣи къ пѣгѣнѣзъ, ка съ се деа порѣѣа канѣѣкъ, аколо дѣн лада алодѣалъ сътеаскъ съ се плѣтеаскъ зп аequivalent de 400 фл. дѣн арѣѣнт.

5. Съ се деа фѣештекърѣѣа парох къте 12, 10 шѣ 8 стѣнѣенѣи де летне шѣ касъ парохѣѣалъ. Уаръ де с'ар дѣнтродъче дѣн партеа статъзлѣ вреѣо провѣзѣе нѣвъ пентръ преѣѣѣмеѣ де обшѣте, ла ачѣеа дѣнтѣмпларе тѣ рог, ка шѣ клеръла меѣ съ фѣе со-

котит де о потривъ къ челе де алге реліѳі. А флъ де неапъратъ лпсъ а фаче аичі поменіре ші де вѣдъзеле преотесе ші де копіи преоділор теѣ рѣ- посаді. Ла тоате вранжеле с'аѣ възът де зп лъ- крѣ дрепт ші лоіал, ка съ се факъ провизіа чеа къвенітъ пентрѣ вѣдъзеле ші орфаніі копіі; деці нъ воѣх греші, дакъ зртѣнд пілдеі аченітіеа, про- пѣх пентрѣ вѣдъзеле преоділор зп ажъторѣ де 100 ф. т. к., іаръ пентрѣ копіи лор 120 ф. т. к. пѣх ла 24 ані пентрѣ копіі вървѣштї, ші пентрѣ фетеле пѣх ла тішнзл тѣрїтѣрї лор.

Аичі тревзе съ дусемнезѣ въгарае де сеамъ дп прівінда обіекчънеі, каре с'ар пѣтеа фаче ла прїлежъа ачала, кънд се ва асігна пордіе канонїкъ преодїмеі теле, пентрѣ къ лесне с'ар пѣтеа зїче, ка пордііле канонїче съ се хотѣреаскъ дъпъ нѣтѣрѣл вісерїчілор парохїале, іар нъ дъпъ нѣтѣрѣл парохїлор актїві, каре съ афлъ астѣзі, де време че о вісерїкъ нѣтаі зп парох поате съ аївъ, ші дакъ парохъла нъ е дп старе а дпгріжі сінгѣр де парохїа са, съшї чеаръ зп капелан саѣ доі. Аст- фелїх де обіекчъне с'ар пѣтеа ведеа къїва дреаптъ ла дпгѣїа прівїре, дпсъ кънд се прежъдекъ ачеа къ серїосїтате, нѣтаі де кът се аратъ ші славл еї фндament. Еѣ сънт де нѣререа ачеа, къ со- котеала ачеаста, дъпъ каре с'ар тѣсѣра нѣтѣрѣл парохїлор дъпъ нѣтѣрѣл вісерїчілор парохїале, есте грешїтъ, пентрѣ къ преодїі нъ се ашеазъ нѣтаі пентрѣ вісерїчі ші пентрѣ попор, нїчі свѣршеск преодїі фнзндїіле сале нѣтаі дптре зїдѣрїле вісе- рїчілор, чї партеа чеа таї маре ле слъжеск дп- тре попор — дп вісерїка чеа віе. — Стѣнд ача- ста негрешїт тревзе съ стеа ші ачеа, къ нѣтѣ- рѣл преодїлор тревзе съ фїе амѣсрат нѣтѣрѣлїі попорълї, прїн зртаре есінда лъкрълїі нъ о кон- стїтѣзъ нѣтїреа преодїмеі, чї нѣтѣрѣл еї, каре съ коръспѣнзъ ліпселор попорълї. — Със поменїта обіекчъне нъ поате съ стеа нїчі ла ачеа дпгѣт- пларе, кънд с'ар лза дпн пнктѣл ачала ал ведерїі, къ де че парохъла нъ ар пѣтеа авеа зп, саѣ шї таї тѣлїі капеланї? нъ стѣ зїк, пентрѣ ачеа, къчї тоді преодїі чеї че се депрїнд къ дпгріжіреа парохїанїлор, сънт дптре сіне асемеаеа ші дп прівїнда градълїі преоцеск, ші дп прівїнда ліпсе- лор; ші аша дъпъ обіекчъне поменїтъ нѣтаі ста- реа челор че се нѣтеск парохї ар фї възп, іаръ стареа челор че с'ар нѣтї капеланї ар фї тікѣ- лоасъ; саѣ къ алге къвінте, нѣтаі къдїва преодї ар фї віне дпзестраді ші ар трїі къ дпдестъларе, іар партеа чеа таї маре, фїнд къ вісерїчі паро-

хїале нѣдїне сънт ші попор е тѣлг, ар рѣтѣнеа тот дп стареа чеа веке ші трїстѣ; апої фїнд къ нѣтѣрѣл парохїлор ар фї дпсепнат таї тік, де кът чела ал капеланїлор, ші нѣдїні фїнд парохї, нѣдїні ар ші тѣрї дпнтре еї, ші тѣлїі фїнд капе- ланї, тѣлїі ар ші тѣрї дпнтре еї, прїн зртаре нѣ- дїні капеланї с'ар нѣтеа фаче парохї, каре жертвѣ нѣтаі пентрѣ ачеа ар фї сілїі съ о адѣкъ, ка парохїі съ тѣрїаскъ віне. Пѣтрѣнс фїнд еѣ, ка зп слъжіторѣ теоретїк ші практик ал алтарїлїі лї Dѣтнезеѣ де адевърл ачеста, афїрмезѣ, къ лъкръл ачеста пре тѣлїі харнїчі върваді іар авате дела преодїе!

Със поменїта обіекчъне нъ поате съ свѣсіете нїчі дпн прїчіна канонїкъ, пентрѣ къ апостолъла зїче кътрѣ Тїт. кап 1, стїх 5.: съ ашезѣ преодїі пре- кѣт ел іаѣ порѣпїт. Еѣ сънт пѣтрѣнс апїждереа ші де нѣререа ачеа, къ тот інсел дпнтре епіскопї съ дпдатореазъ дрептѣл ачеста ал съѣ, де а ашеза преодїі де зп лъкрѣ конштїнчос ал прівї аша, кът дъпъ къвінтеле лї Павел кътрѣ Тїт. 1. кап 5. стїх 18 тоді чеї че дпн віне дерегѣторїа, къ дпдоїгѣ чїнсте съ се чїнстеаскъ, таї алес чеї че се остепеск дп къвѣнт ші дп дпвѣдѣтѣрѣ;“ прекѣт ші тоді слъжіторїі алтарїлїі дела алтарїѣ съ тѣрїаскъ, ші фїнд ачештіа фраді дъпъ дѣх ші даръл, каре лі с'аѣ дат прїн нѣпереа тѣнілор ар- хїерешті, тревзе съ ле факъ асемеаеа парте дела алтарїѣ, пентрѣ къ зїче апостолъл кътрѣ Тїмотеїѣ 2. кап 2. ст. 6.: „фїекѣрѣї плгарїѣ каре се осте- неште, съ каде дпгѣї дпн роадѣ съ тѣлжоче; аша есте ші къ преодїі енархїалї, ка тот інсел, каре се остепеште, дпгѣї дпн роадѣ съ тѣлжоче, прїн зртаре нъ дпн а доа роадѣ, адекъ дпн вѣна воїреа зпвї преот съ тѣлжоче челалалт, чї тот преотъл неміжлочїг съ тѣрїаскъ дела алтарїѣ, къчї зїче скрїптѣра Моїсі кап 24. ст. 5. — Лъка кап 10. ст. 7.: „Бохлї че треїерѣ, съ нѣї леці гѣра, ші вреднїк е лъкрѣторїѣл де плата са.“ Деці еѣ прї- вїнд преодїмеа теа ка фраді ші дппревпъ слъ- жіторїі меї дп віеа Домнлїі, пофтеск ка стареа лор съ фїе де о потривъ дпнтре еї тоді. Дрепт ачеа еѣ нъ аш къпоаште даторїнда теа, нъ аш прецїі дпвѣдѣтѣрїле апостоленїтї дате кътрѣ Тїт шї кътрѣ Тїмотеїѣ, нїчі аш къпоаште пѣсчїзнеа ці ліпса преодїмеі теле, аш вѣтѣта праксел ко- тѣн ал вісерїчіі рѣсѣрїтене, шї дпкъ поате фї, къ аш пѣкътѣшї ші дп контра еквїтѣдіі, кънд аш про- нѣне, ка нѣтѣрѣл парохїлор съ се хотѣреаскъ дъпъ нѣтѣрѣл вісерїчелор парохїале. Де нѣререа

ачеаста нз пот фі нічі дін причіна актївїтїдїї, каре о претїнд еѣ дела преоцїмеа теа, пентрѣ кѣ прекѣм стареа чеа стрѣлѣчїгѣ, дн каре ар фї парохїї, ар пѣтеа адѣче не ачешгїа днтрѣ о левевїре, каре е рѣдѣчїна тѣлтор пѣкате, аша токма стареа чеа лїпсїгѣ а капеланїлор ар пѣтеа продѣче дн еї о рѣчеамѣ дн дерегѣторїе, прїн каре тот попорѣл с'ар пѣгѣвї шї пѣтаї парохїа нѣ! Дар шї дїн прївїнда армонїеї, каре е аша де лїпсѣ дн фїекаре содїетате, рѣтѣнї статорнїк пре лѣпгѣ пѣререа теа. Армонїа ачеаста аѣ дескїлінїт не преоцїмеа епархїеї теле днкѣ дїн векїме, шї днкѣ шї астѣзї стѣпнїеште днтре еї фѣрѣдїетате, а кѣреї рѣдѣчїнѣ аѣ фост шї есте чїркѣмстандїа ачеаа, кѣ преоцїї аѣ фост шї сѣнт асемеаа днзестрадїї шї асемеаа днгреоадїї. Даторїѣ сѣнт дар пентрѣ свѣдїпереа армонїеї днтре преоцїї теї а тѣ днгрїжї, шї а пѣзї ка нїнїка сѣ нз се днпгѣнїле днтре еї, че їар вѣтѣма пѣ еї шї че ар продѣче врео патїтѣ дн чїнева дїнтре еї, прїн каре армонїа чеа пѣзт дорїгѣ с'ар пѣтеа стїпѣ, пентрѣ каре зїче пророкѣл: їатѣ че е вѣн саѣ че е фѣртос, фѣрѣ пѣтаї а лѣкїї фрадїлор днтпрезѣнѣ, кѣ аколо аѣ порѣнчїт Домнѣл вѣна воїреа шї вїадѣ пѣпѣ дн веак. Псалм 132. ст. 1. 3.

Днсѣ есте о днтпрежѣраре дн прївїнда днтвѣпѣтѣдїреї сѣрдїї преоцїмеї теле, дн каре еѣ вѣкѣрос тѣ днвоеск, шї ачеаста есте, ка пѣтѣрѣл преоцїмеї потрївїт челѣї ал попорѣлї сѣ се хотѣреаскѣ, шї пѣтѣрѣл еї чел де прїеос сѣ се редѣкѣ. Дѣпѣ сїстема, че домнеа пѣпѣ акѣма, саѣ черѣт, ка ла о сѣтѣ де фамїлїї сѣ фїе зп парох. Еѣ штїїнд фелѣрїтеле даторїнде але знїа преот дн вїсерїкѣ шї дн попорѣ, каре ла алте релїдїї шї попорѣ нѣ сѣнт, афлѣ де лїпсѣ дн тїпнѣл пресепт маї кѣ сеатѣ дїн прївїндѣ, ка сѣ днлеснеск дналтеї поастре стѣпнїрї пѣпереа дн лѣкѣраре а обїектѣлїї ачестѣїа, ка спре вїїторїѣ парохїї дн прївїнда стѣрїї лор сѣ фїе днтпѣрѣдїї дн треї категорїї, каре категорїї сѣ хотѣреаскѣ пѣтѣрѣл сѣфлетелор попоренїлор, шї аша ар венї дн категория днтѣїа парохїї кѣ парохїа де 800 де сѣфлете; дн а дѣа чеї кѣ 600 шї дн а треїа чеї кѣ 400 де сѣфлете. Дн орашеле знде ар фї сѣфлетеле несте 3200 сѣ се ашазѣ пѣтѣрѣл парохїлор дѣпѣ чїркѣмстандїїле локале. — Лїпса де а ашеза преот шї дн сагеле челе маї нїчі с'аѣ вѣзѣт шї ла алте релїдїї, прекѣм ачеаста доведеск преа тѣлте пїлде. — Мѣ сїмт дндаторат а арѣта шї дндемпнѣл чел прїнчїпал, пентрѣ каре ам пропѣс сѣс

поменїта кѣтѣдїме а сѣфлетелор шї нѣ маї тѣлте пентрѣ зп парох. Дндемпнѣл ачеста лѣам лѣат дела рѣндѣїала вїсерїчїї шї дела фѣнкдїїле преодештїї, прекѣм шї дела евлавїоаселе обїчеїзрї але попорѣлїї, пентрѣ кѣ прекѣм вїсерїка теа чере дела преот знеле сѣлжїрї обншештїї, аша чере нїї попорѣл дела преотѣл сѣѣ знеле сѣлжїрї сїпѣзратїче прїн каселе сае, каре алтѣ вїсерїкѣ шї алт попор де алтѣ леѣе нѣ ле днтревѣндеазѣ. Спре пїлѣѣ, есте лѣкѣрѣ преа кнпоскѣт, ка сѣлжїрїле вїсерїчештїї челе ordїнаре сѣнт дн релїдїа, теа маї тѣлте шї маї лѣпдїї, де кѣт ла алте релїдїїї, їар деспре челе екстраordїнаре, прекѣм сѣнт челе де патрѣ постѣрїї дн апѣ, алтѣ преоцїме нїчі аре днкїпзїре, шї аша кѣ ачесте тѣлте шї лѣпдїї сѣлжїрїї вїсерїчештїї фїїнд преотѣл окѣпат, лесне с'ар пѣтеа паште врео сѣдѣре сѣфлетеаскѣ дн попор, знде пѣтѣрѣл попорѣлїї таре фїїнд, зп преот нѣ маї с'ар ашеза. — Днтре евлавїоаселе обїчеїзрїї але попорѣлїї се пѣтѣрѣ:

- а) сѣпдїїреа апей дн каселе тѣтѣрор парохїенїлор ла празнїкѣл арѣтѣрїї Домнѣлїї пострѣ Іс. Хс.
- б) Рѣгѣчѣне дѣпѣ порокоаса паштере а тѣерїї.
- в) Сѣпдїїреа апей дн касѣ де знде с'аѣ днтронпат торѣл.
- д) Рѣгѣчѣне ла волнавѣ.
- е) Сѣлжїреа таїнеї сѣ. Маслѣ ла чеї де торте волпѣвїдїї.
- ф) Ісповеданїе шї кѣтїнекѣтѣрѣ челор де тоарте волнавї ш. а.

Тоате ачестеа ле ам атїнс аїчї, ка сѣ лѣтѣрезѣїа ідеа ачеаа, кѣ пѣтѣрѣл преоцїмеї дн епархїа теа тревѣе сѣ се хотѣреаскѣ дѣпѣ пѣтѣрѣл попорѣлїї шї дѣпѣ лїпселе лѣї, шї кѣ дотадїа клерѣлїї меѣ, не каре о спереазѣ дела дналта стѣпнїре, пѣтаї дн кїпѣл сѣс поменїт поате сѣ фїе спре дндестѣлареа преоцїмеї теле шї спре тѣпгѣїереа попорѣлїї. Тоате ачестеа тїам дїнѣт де стрѣпсѣ даторїндѣ а ле дншїра аїчї, авѣнд де скоп, ка сѣ фак прїн еле зп сервїдїѣ крѣдїнчос дналтеї поастре стѣпнїрїї, каре пѣрїптеште есте днгрїжїгѣ пентрѣ вїїторїѣл знеї преоцїмїї, каре мерїтѣ тїла дналт ачешанїї. Поате фї кѣ Мѣрїа Та веї фї врѣт, ка сѣдїї днсемнезѣї аїчї пѣтѣрѣл парохїлор, каре не темеїл проїектатеї прїн тїне модалїтѣдїї аре сѣ зремеѣ. Дн прївїнда ачеаста лесне днїї есте а рѣспнѣнде Мѣрїеї Тале, ка знїї вѣрѣват днделепт, каре нѣ пѣтаї аї теорїеа чї шї практїка дн сѣфера адмїнїстрѣчїнеї пѣлїче. Мї се паре кѣ пѣнѣтѣл де кѣпѣтенїе дн треава дотадїеї

преоценти есте а енцидѣа принципѣа, дѣпъ каре съ се формезе стадѣа зивѣ парох. Еѣ ам пропоз принципѣа ачеста; дакъ дѣпалѣа поастръ стѣпъзѣре се ва милостивѣ а'л апрова, атѣнчѣ пѣпереа дѣ лѣкране а принципѣалѣ ачестѣѣа ва аваеа де фактор пѣтърѣл чел дорѣт ал парохѣлор. Шѣ фѣнд къ сънт маѣ департе шѣ де ачѣеа копвѣцере, къ елаворареа пѣтърѣлѣ парохѣлор челор че ексѣсть акѣта шѣ челор че се вор хотѣрѣ, прекѣм шѣ ачелора, карѣ акѣм трѣвзе съ се формѣазъ, мѣар фѣ рѣпѣт мѣлѣт времѣ де о парте, ѣаръ де алтъ парте остенеала ачѣаста нѣ ар фѣ фолосѣт ѣмѣк ѣвѣктѣлѣ квестѣонат, — ам афлат къ кале а нѣ маѣ прѣлѣпѣѣ ворѣа дѣ треаѣа ачѣаста, къчѣ е дѣстѣа дѣсѣѣтѣтъ, — лѣтѣрѣгъ. (Ва зрѣа).

ИСТОРИА ЧИВѢЛСАЦѢИ ЕВРОПЕНЕ.

(de Guizot.*)

Domnѣлор!

Мѣ с'а пѣрѣт къ зѣ тавлоѣ ѣенерал ал исторѣи модерне а Европѣи, конзѣдерат съѣт рапортѣл дѣсволтѣрѣи чѣвѣлсацѣи, о арѣкѣтѣрѣ де окѣ ѣенералѣ асѣпра исторѣи чѣвѣлсацѣи европене, а ориѣпѣлор еѣ, а пѣшѣрѣи еѣ, а сконѣлѣѣ еѣ, а карактерѣлѣ еѣ; мѣ с'а пѣрѣт, зѣк, къ зѣ асеменеа тавлоѣ с'ар пѣтеа потрѣвѣ къ тѣмѣлѣ дѣспре каре дѣспосѣт. — Шѣ ачѣста есте сѣѣтѣл дѣспре каре м'ам дѣтерминат а вѣ ворѣвѣ. Зѣк дѣспре чѣвѣлсацѣа европѣанѣ. Есте дѣведѣрат къ е о чѣвѣлсацѣе европѣанѣ: къ о зѣнѣтѣе ѣре каре се аратъ де фаѣъ дѣ чѣвѣлсацѣа дѣверселор стате але Европѣи; къ еа дѣразъ дѣн фаѣте маѣ асеменеа, къ тѣте дѣверсѣтѣдѣле чѣле маѣ але тѣмпѣлор, але локѣрѣлор, але чѣркѣтстанѣелор, къ аре ачѣлеашѣ принципѣе шѣ зрѣѣазъ а адѣче маѣ прѣтѣтѣндѣнѣи нѣште рѣсѣлате аналѣѣе. Есте дар о чѣвѣлсацѣе европѣанѣ, шѣ де дѣнтрѣѣмѣеа еѣ, дѣспре тотѣл еѣ воеск а вѣ окѣпа.

Де алтъ парте есте дѣведѣрат къ ачѣастъ чѣвѣлсацѣе нѣ се поате къѣта, къ исторѣа еѣ нѣ се поате траѣе дѣн исторѣа зѣѣѣа сѣнѣзѣр дѣн статеале

*) Ачѣастъ исторѣе традѣсъ дѣн франѣозеште шѣ пѣвлѣкатъ ромѣнѣште дѣн Кѣрѣрѣл де амѣе сексе нѣ се паре асѣзѣл де чѣеа маѣ маѣе дѣсѣтѣтѣте пѣнтрѣ пѣвлѣкѣл пострѣ чѣл серѣос шѣ дѣсѣгѣат де кѣпоштѣнѣеле исторѣѣе маѣ алте. Ped.

европене. Дакъ еа дѣшѣ аре зѣнѣтѣеа, варѣетѣеа еѣ дѣсъ нѣ е маѣ пѣдѣн прѣдѣѣѣѣосъ; еа нѣ с'а дѣсволтѣат тоатъ шѣ дѣнтрѣанѣ дѣнтрѣ о сѣнѣзѣр дѣаръ спѣдѣалѣ. Трѣсѣрѣле фѣсѣонѣмѣи сале сънт рѣсѣпѣте; трѣвзе а черка кънд дѣн Франѣа, кънд дѣн Енглѣтера, кънд дѣн Германѣа, кънд дѣн Спанѣа елѣментеле исторѣи сале.

Сѣнтѣм дѣнтр'ѣн лок зѣнде пѣтем фѣарте вѣне а не да дѣнтрѣ черѣетѣареа ачѣаста шѣ а стѣдѣа чѣвѣлсацѣа европѣанѣ. Нѣ трѣвзе а адѣа не нѣмѣнѣи нѣчѣ дѣсѣшѣ дѣара са; къ тоате ачѣстѣеа крѣд къ съ поате зѣче фѣрѣ адѣлѣдѣе къ Франѣа аѣ фѣост чѣнтрѣ, къмѣнѣл чѣвѣлсацѣи европене. Ар фѣ о трѣчѣре прѣсте тѣсѣрѣ съ прѣтѣндѣм къ еа дѣ тоате дѣрѣкѣѣле а пѣшѣт, дѣн канѣл тѣтѣзѣрор пѣдѣлор: дѣн дѣверсе епохе а фѣост дѣнтрѣкѣтѣ, дѣн арте де Италѣа; дѣн прѣвѣнѣа инсѣтѣгѣѣѣлор полѣтѣѣе де Енглѣтера. Поате-се къ съѣт алте прѣвѣнѣе, де кънд дѣн кънд се афлѣ шѣ алте дѣрѣ але Европѣи, каре аѣ фѣост маѣ прѣсѣс де дѣнса; есте дѣсъ къ пѣнѣтѣнѣѣ де а нѣ рѣкѣзноаште къ орѣ де къте орѣ с'а вѣзѣт Франѣа дѣнтрѣкѣтѣ дѣн карѣера чѣвѣлсацѣи, дѣнатъ ш'а лѣзат пѣтерѣ поѣе с'а авѣнтѣат шѣ не лок с'а рѣафлат де о потрѣвѣ саѣ дѣнаѣнтеа тѣтѣзѣрор. Нѣ пѣмаѣ къ аша ѣ с'а дѣнтѣмплат, чѣ дѣлкъ ѣдеѣле, инсѣтѣгѣѣѣле чѣвѣлсацѣе, де поѣѣ зѣче асѣфѣлѣѣ, че с'аѣ пѣскѣт дѣн алте тѣрѣжѣтѣрѣ, кънд врѣрѣ а се трансплѣнта, а дѣвенѣ фрѣкѣтѣфѣре шѣ ѣенерале, а лѣкра дѣн фолосѣл комѣн ал чѣвѣлсацѣи европене, с'аѣ вѣзѣт дѣн оаре каре кѣп, облѣigate де а трѣче дѣн Франѣа прѣнтр'о поѣ прѣепарѣдѣе; шѣ дѣн Франѣа апоѣ ка дѣнтрѣ а доѣлеа пѣатрѣе маѣ фрѣкѣтѣфѣрѣ маѣ дѣнавѣдѣтѣ с'аѣ авѣнтѣат дѣнтрѣ конкѣста Европѣи. Маѣ нѣчѣ о ѣдеѣе маѣе нѣ е, нѣчѣ зѣн принцип маѣе де чѣвѣлсацѣе каре съ нѣ фѣи трѣкѣт маѣ дѣнтѣѣс прѣн Франѣа ка съ се поѣтѣ рѣспѣндѣи апоѣ прѣтѣтѣндѣнѣи.

Есте дѣн ѣенѣл франѣез зѣн че соѣѣавѣл, сѣмпатѣк, зѣн че каре съ рѣспѣнде къ маѣ мѣлѣтѣ фѣачѣлѣтѣе шѣ енерѣѣе, де кът дѣн орѣ че алт попор: орѣ пѣнтрѣ лѣмѣѣа поастрѣ саѣ пѣнтрѣ дѣнторѣсѣра спѣрѣтѣлѣи пострѣ, костѣмѣелор поѣстре, къ ѣдеѣле поѣстре сънт маѣ полѣлѣре, се дѣнфѣѣѣшеазъ маѣ кѣаре мѣлѣѣмѣи шѣ стрѣѣват ла дѣнса къ маѣ маѣе фѣачѣлѣтѣе; дѣнтр'ѣн кѣѣѣнт кѣарѣтѣеа, соѣѣавѣлѣтѣеа, сѣмпатѣа, сънт карактерѣл парѣѣкѣлар ал Франѣѣи, ал чѣвѣлсацѣи сале, шѣ ачѣсте калѣтѣѣѣи о адѣѣеаѣ маѣ вѣртѣс дѣн старе де а дѣнаѣнта дѣн канѣл чѣвѣлсацѣи европене.

Кънд дар вѣеште чѣнеѣа а стѣдѣа исторѣа ачѣ-

стеї марї дитъмплърї, нъ е нічї де кѣм о адецере арбитраїе нічї де конвенцїе а лза пе Франца дрепт чептръ ал ачествї стѣдїѣ, чї дїн контръ, ва съ зїкъ а съ пѣве дн міжлокъл днсъші ал чївілісацїеї, дн міжлокъл фаптеї че ва съ стѣдіезе.

Зїк ал фаптеї, Domnitor, шї о зїк дитр'adinc: чївілісацїа есте о фаптъ ка орї каре алта, фаптъ прїїмітоаре ка орї каре де а фї: стѣдіатъ, дескрїеъ шї паратъ.

Де-кѣндва днкъ се ворвеште мѣлт шї кѣ кѣ-вѣнт, деспре нечесїтатеа, де а се конпрїнде їсторїа дн фапте, деспре нечесїтатеа де а пара: нїмік нъ е маї адеврѣт; днсъ че де маї фапте сѣнт де парат, шї фапте атѣт де варїї дн кѣт нъ поате чїнева а ле креде, ла прїмѣл лор дитїмпнїѣ; сѣнт фапте матеріале вісївіле, ка вѣтѣліле, чертамїне (рѣсвоїле); актеле офїсіале але гѣвернелор: сѣнт фапте морале аскѣнсе, каре нъ сѣнт маї пѣдїн реле; сѣнт фапте іndїvїдѣале, че аѣ зп нѣме про-прїї, сѣнт фапте ценерале фѣрѣ нѣме, кѣрора е кѣ непѣтїндѣ а ле асѣтѣна о епохъ детермінатъ дїн кѣтаре зї, дїн кѣтаре ап, пе каре е кѣ непѣтїндѣ а ле днкїде дн нїште марѣїнї рїгѣроасе, шї каре кѣ тоате ачестеа сѣнт шї еле нїште фапте ка шї челелалте фапте їсторїе, каре нъ се пот скоате дїн їсторїе фѣрѣ а о трѣнкїа.

Порѣїа днсъші че с'аѣ депрїнс а о нѣмі порѣїа фїлософїк а їсторїеї, реладїа фаптелор дитре сїне, легѣтѣра че ле знеште, кѣкселе шї ресѣлтателе евенїментелор, шї ачестеа сѣнт їсторїе ка шї парадїїле де вѣтѣлі шї де орї че евенїменте дїн афаръ. Фаптеле де фелїѣл ачеста, фѣрѣ нічї о дндоїалъ, сѣнт маї аневое де дескѣркат; адесеа чїнева е атѣдїт деспре дѣнселе, нъ поате съ ле аніме, съ ле днфѣдїшезе сѣнт нїште форте кїаре шї вїї: кѣ ачестеа тоате днсъ, ачестъ дїфїкѣлате нъ скїтѣв нїміка дїн патѣра лор, кѣчї фак шї еле парте есенѣїалъ а їсторїеї.

Чївілісацїа, Domnitor, есте зпа дїн ачесте фапте, фаптъ ценералъ, аскѣнсъ, комплесъ, фоарте дїфїчїлъ, дн адевръ, а о дескрїе, а о пара, кѣ тоате ачестеа есїстъ шї еа ка алтеле, аре шї еа дрептѣл ка алтеле де а фї дескрїеъ шї паратъ. Се поате фаче асѣпра ачестеї фапте зп таре нѣтѣр де кесдїзнї; поате чїнева а'шї чере шї дншї чере кѣвѣнт дакъ аѣ фост еа зп віне с'аѣ зп рѣѣ. Ънїї с'аѣ десолат деспре ачеста, алдїї с'аѣ аплаздіт. Се поате чере а съ штї, дакъ е о фаптъ зпїверсалъ, дакъ съ афлъ о чївілісацїе зпїверсалъ а ценїзлѣї зпан, о дестїнацїе а зпанїтѣдїї, дакъ шї аѣ

лѣсат попоарѣле дїн секѣл дн секѣл, чева каре нъ с'аѣ пердѣт, че тревѣе а креште, а трече ка зп deposit, шї а ажѣнѣ асфелїѣ пѣнъ ла днмплїнїреа секѣлїлор. Кѣт пептръ мїне сѣнт конвїнс кѣ есте дитрѣ адевръ о дестїнацїе зпїверсалъ а зпанїтѣдїї, о трансмісіе а депосїтѣлѣї чївілісацїеї, шї прїн зрѣаре де а съ скрїе о їсторїе зпїверсалъ а чївілісацїеї. Днсъ фѣрѣ а пропѣне нїште кестїзнї аша де марї, аша де а невоїе а респѣнде ла дѣн-селе, кѣнд се ре'пкїде чїнев дитр'зп снацїѣ де тїмпн шї де лок детермінат, кѣнд се тѣрѣївеште дн їсторїа зпїї нѣтѣр оре-каре де секолї с'аѣ де оре-каре попоре, есте днведерат кѣ, дитре ачесте марѣїнї, чївілісацїа есте о фаптъ че се пѣте дескрїе, пара, че дншї аре їсторїа са. Маї адаогѣ кѣ ачестъ їсторїе есте чеа маї таре дїн тѣте, шї кѣ конпрїнде пе тѣте челле лалте.

Нъ ві се паре, дн адевръ, Domnitor, кѣ фапта чївілісацїеї есте фапта чеа маї есчелментъ, фапта ценералъ шї дефїнїтївъ, дн каре се дѣтїмпнїѣ шї се днкіеїе тѣте фаптеле челле лалте? Лзадї тѣте фаптеле дїн каре се компѣне їсторїа зпїї попол, шї каре се сокотеск ка елеметеле віедеї лѣї; лзадї їнстїтѣдїїле лѣї, коммерчїл лѣї, їндѣстріа лѣї, тѣте атѣнзнтеле гѣвернѣрїї лѣї: кѣнд ва чїнева а консїдера ачесте фапте дн днгрѣдїїеа лор, дн легѣтѣра лор дитре сїне, кѣнд ва а ле аппреѣїа, а ле жѣдека, че чере атѣнчї де ла дѣнселе? чере а штї дн че аѣ контрївїїт елле спре чївілісацїа ачеллѣї попол, че рол аѣ жѣкат дн ачеста, че парте аѣ лзат ачї, шї че їнфлѣїндѣ дншї аѣ есер-чїтат. Прїн ачеста нъ нѣмаї кѣ дншї фортъ чїнева о іdee комплектъ деспре дѣнселе, чї ѣкѣ ле шї тѣсѣрѣ, ле предѣеште адеврѣтата лор валоре; сѣнт дн оре-каре кїп ка нїште рїзрї кѣрора лї се чере сокотелъ деспре анеле че сѣнт съ кѣрѣ дн очепан. Чївілісацїа е зп фелї де очепан че фаче авѣдїа зпїї попол, шї дн сїнѣл кѣрѣїа се адѣнѣ тоате елемїнтеле віедеї попорѣлѣї, тѣте форѣеле есїстїндеї салле. Ачеста есте аша де адеврѣт дн кѣт нїште фапте каре, дїн патѣра лор, сѣнт зрѣкїоусе, фзнесте, каре апнасъ дн дѣрере понѣрѣле, кѣм деспотїсѣл, спре есенпѣл шї анархїа, де вор фї контрївїїт дн че-ва спре чївілісацїе, де о вор фї фѣкѣт а фаче вре зп пас таре, теаргъ! кѣ тот се пот скѣса пѣнъ ла оре-каре пѣнт, лї се пот їерта недрептѣдїїле шї реаоа патѣрѣ; дн кѣт претѣтїndenї знде рекѣноаште чїнева чївілісацїа шї фаптеле че аѣ дннавѣдїто, віне пѣнъ ла пѣнтѣл де а зїта предѣл че 'ла костат. Сѣнт їарѣ нїште

фанте че, спънд дрепт, пъ се пот пъми социале, ниште фанте individuale че пар' къ интересеазъ съфлетъл зман маї мълт де кът виаца пъвликъ: асфел сънт крeдинцeлe рeлициoсe шї ideилe философичe, штиинцeлe, литтерeлe, артeлe. Ачeстe фантe пар' къ с'ар адреса кътръ om caъ спрe а'л перфекциона, caъ спрe а'л мълцми, шї пар' къ аъ дрепт скоп маї мълт аммелиорация лъї дїи пъзнтръ caъ плъчереа лъї, de кът kondициял социалъ. Хeї вїне! шї ачeстe фантe сънт ачeст пзнт de vedere ал чивїлїсацияї сънт adesea шї vor а фї concїderate. Орі шї кънд дн орі-чe царъ, рeлиция с'а глорїфїкат къ а чивїлїсат поборелe; штиинцeлe, литтерeлe, артeлe, тoтe плъчeрїлe интeлeктвалe шї моралe шї аъ рeкламат партеа дїи ачeастъ глорїe; шї с'а крeзът къ трoгe а лe лъзда, а лe опора, кънд с'а рeкзпoскът къ ачeастъ глорїe естe алор. Аша, фантeлe чeллe маї импортантe, чeллe маї свълїмe дн сїнe, шї неатърпатe de орі-чe рeсълтат de дїи афаръ, стрънсе дн раппортъл лор къ съфлетъл отълъї, ма ниште асeмeнeа фантe; импортанца лe крeштe, свълїмитатeа лї сe дналъ не кът чивїлїсация днaинтeазъ. Асфeл естe валoрeа чe ачeастъ фантъ цeнeралъ дъ ла орі кътe лe аттинцe. Шї ръ пъмаї къ лe дъ; чї днкъ шї сънт шї нї тe оквасїї кънд ачeстe фантe деспрe карe ворвїт, прeкзт крeдинцeлe рeлициoсe, ideилe философичe, литтерeлe, артeлe, сънт маї вжртoс concїderate шї жъдикатъ сънт пзнтъл de vedere ал инфлзїнцeї лор асзпра чивїлїсацияї; инфлзїнцъ чe devїне пълъ ла брe-карe пзнт шї лe зп тїпн брe-карe, мъсъръ de лїсївъ а мерїгълъї шї валoрeї лор.

Карe естe, Domnїлор, днтрeв, карe e дар пълъ аї днтрeпїндe исторїа, шї concїderъндso пъмаї дн сїнe, ачeастъ фантъ атът de гравъ, атът de днтїнъ, атът de прeдїoсъ, чe ceатълъ днкїeїeрeа, еспрeсїа вїeнцeї днтрeцї а попоарелор?

Нъ мъ воїз пъзї ачї de а къдeа дн пъра философїe, пъ мъ воїз пъзї de а пънe брe-карe прїнчїп рациoнал, шї аної de а dedъчe дїнтрънсея, ка о консекзїндъ, патъра чивїлїсацияї, vom авeа къ аdevърат мълт а лe тeмe de рътъчїрї дн ачeст мeтoд. Vom днтжлнї ънсъ шї ачї о фантъ а контeста шї а дескрїe.

(Ва зрma).

Днтпърцїрeа дъпъ класе а стъдїелор дїи обїектeлe овлeгатe алe днвъцътшънтълъї днтрe 12 профeсорї аї цїмнaсїялъї de със дїи Блажїт, дн днцeлeсєя §§. 52., 91., 92., 93., 94., 95. шї 96. дїи планъл мїнїстeрїал.

1) Профeсоръл Mїxаїл Амврасїх Елeкeш Васїлїт дн обїектeлe днвъцътърeї: рeлeдїзнe дн клас. I. 2 брe, II. 2, III. 2, IV. 2; дн лътїнїe: кл. I. 5 брe, II. 4, ла оалатъ 17 брe.

2) Проф. Георгїї Стоїанъ: рeлeдїзнe дн клас V. 2 брe, VI. 2, VII. 2, VIII. 2 брe; матeматїкъ дн кл. I. 3 брe, II. 3, ла оалатъ 14 брe. Обшeрвъчїзнe: арe брe маї пъдїнe, нeнтръ есортъчїзнїe цїпъндe дн вeсeрїкъ.

3) Проф. Паъл Керекeш: лътїнїe дн кл. III. 3 брe, IV. 4, V. 4 брe; исторїe шї цeогрaфїe дн кл. I. 3 брe, II. 3, ла оалатъ 17 брe.

4) Проф. Грегoрїс Елeкeш: лътїнїe дн кл. VI. 4 брe, VII. 3, VIII. 4 брe; рoтълъ дн кл. VI. 2 брe, VII. 2, VIII. 2, ла оалатъ 17 брe.

5) Проф. Сїмїон Сeптїмїс Mїxаїл: рoтълъ дн кл. I. 2 брe, II. 2, III. 2, IV. 2, V. 2 брe; исторїа патъралъ дн кл. I. 4 брe, II. 2, ла оалатъ 16 брe.

6) Проф. Ioанe Ръсз: цeрманъ дн кл. I. 3 брe, II. 4, III. 3 брe; исторїа шї цeогрaфїа дн кл. III. 3 брe, IV. 3, ла оалатъ 16 брe.

7) Проф. Ioсeф Ізлїс Манїс: цeрманъ дн кл. VII. 3, VIII. 2 брe; философїа прoпeдeзтїкъ дн кл. VIII. 4 брe; исторїа патъралъ дн кл. VIII. 3 брe, ла оалатъ 12 брe. Обшeрвъчїзнe: фїнд къ ачeстa дїи обїектeлe овлeгатe капeтъ пъмаї 12 брe, аша і с'аъ дат шї дїи чeлe нeовлeгатe в. гр. дїи лїтвa зпгърeаскъ дн VI., VII. шї VIII. класe къ кътe дoбъ брe, адeкъ 6 брe, къ тoтe 18.

8) Проф. Гъврїлъ Пoп: исторїа шї цeогрaфїа дн кл. V. 4 брe, VI. 3, VII. 3, VIII. 3, ла оалатъ 13 брe. Обшeрвъчїзнe: ачeстa дн IV. шї V. клас къ лїтвa зпгър. кътe къ 2 брe естрaordinarїe = 4, ла оалатъ 17 брe.

9) Проф. Нїколаъ Марїс: дїи штиинца патърeї фїсїка дн кл. III. 3 брe, IV. 3, VI. 3, VII. 3 брe; матeматїкъ дн кл. VII. 3, ла оалатъ 15 брe. Обшeрвъчїзнe: нeнтръ грeзъгтeа ачeстoр обїектe с'аъ вeнїт ачeстъї елe маї пъдїнe брe.

10) Проф. Ioанe Аранїoш: матeматїкъ дн кл. III. 3 брe, IV. 3, V. 4, VI. 3, ла оалатъ 13 брe. Обшeрвъчїзнe: ка шї профeсоръл 7. шї 8. de лїтвa зпгър. кътe къ 2 брe дн I., II., III. класe = 6 естрaopд., ла оалатъ 19 брe.

11) Проф. Петръ Попа: лимба гречеаскъ дп кл. III. 3 бре, IV. 3, V. 4, VI. 3, VII. 3, VIII. 4 бре; исторія патрналъ дп кл. V. 2, ла олатъ 22 бре. Дп I. семестръ се пот дп а V. ші VIII. кл. редъче бреле ла 2. Обшервъчѣне: фiind къ ачаестъ лимвъ нъ се поате ла зн маї маре град ал инстѣтѣдѣнеї дп лимса дпвъдѣторѣмор ші некапачитатеа дпвъдѣчелор дплда, аша се рестрѣнде ачаестъ инстѣтѣдѣне пѣвъ ла десволтареа ші дп-продъчереа еї дп тоате сеаѣ челе маї пѣлте класе, пѣмаї пре лъогъ обѣктеле де дпвъдѣтѣръ дпчепѣтѣоре.

12) Проф. Теодоръ Мъѣреанъ, свлпенте: дп лимба цертанъ дп кл. IV. 3 бре, V. 2, VI. 2, ла олатъ 7 бре. Обшервъчѣне: ачеста е професор портал, се аплеакъ дпсъ пентръ лимба кпнокъ-торѣмор де лимба цертанъ, дпсъ пѣмаї свлпенторѣ. Обсервъчѣне ценерале.

Дпн къзтаре ла пѣдѣнъа съларѣъ, че аѣ професорѣї дѣмпасалѣ, с'а къзетат а фѣ къ скоп, ка съ нъ се дпгрезеде къ маї пѣлте бре школаре, ка аша съ мѣ се кончеадъ чева тѣмпн спре злтерѣора лор кълтѣръ дп обѣктеле инстѣтѣдѣнеї лор асептате.

КОНСТѣТѣДѣНЕА ВИСЕРѣЧЕї РОМЪНЕ.

Висерѣка ромънъ аѣ сълерѣт пѣлте персекѣдѣнѣ ші апъсърѣ дп декърсъа секълелор, дпсъ къ тоате ачестеа еа ш'аѣ пѣстрат ші рѣтъа ші лимба ші констѣтѣдѣнеа пѣвъ дп зѣоа де асълъї.

Прелѣментаръ.

Висерѣка ромънъ дптемеїатъ не капонеле сѣ-пѣделор екълменѣче, се пѣмеште зна, сълптъ, католѣкъ ші апостолѣкъ (*μὴτα, αὐτὰ, καθολικὴ καὶ ἀποστολικὴ*).

Метврѣї еї сълпт тодѣ чеї че тѣртѣрѣсеск крѣ-дѣнда крештѣнъ, еспрессъ прѣп сѣмволъа апостолѣ-лор, сълпт ипѣдѣнѣ прѣп ваптезъ, ші дпн рѣтъа ші дѣсѣпѣлѣна еї, карѣї ка фѣї аї ачелъѣамѣ пѣрѣнте че-реск ші фрѣдѣ дптре сѣне, аѣ тодѣ дрепѣтѣрѣ де о тѣсъръ, фъръ дѣферѣндъ де анѣ ші де секъѣ, дѣпъ къвѣнгеле лѣї Хрѣстъ: Чел маї маре дптре вої съл фѣе чел маї мѣк, ші чел маї мѣк съл фѣе чел маї маре.

Къ тоате ачестеа сълдѣнереа соѣѣтѣдѣї висерѣчештѣ дпн афаръ, ка а зпел соѣѣтѣдѣї веѣвѣлѣ, аѣ продъс пентръ зпъзрареа челор непѣтѣпѣиомѣ дѣстѣндѣреа дптре метврѣї актѣвѣ ші пѣссѣвѣ аї висерѣчѣї.

Актѣвѣ сълпт тодѣ чеї че прѣп пѣтереа, сълѣтъ ші авереа лор сълпт дп старе де а конѣрѣвѣї ла сълдѣнереа висерѣчѣї ка а зпел соѣѣтѣдѣї веѣвѣлѣ, прѣп зрмаре тодѣ вѣрѣвѣдѣї дп вѣрстъ (де комън де 20 ле анѣ) каре се вѣкъръ де брекѣре *independѣндъ* дп соѣѣтатеа чѣвѣлъ. Пѣссѣвѣ се пѣтеск чеї че нъ посед калѣтѣдѣлѣ ачестеа, прѣп зрмаре, фемеїлѣ, копѣї ші чеї че тѣрѣеск дпн мѣла алтора (чершѣторѣї).

Дрегъторѣ висерѣчештѣ се пѣтеск ачел метврѣї аї висерѣчѣї, карѣї с'аѣ алес де висерѣїъ пентръ адмѣнѣстрареа еї, ші се дпмпарт дп дѣвъ класе: а) дрегеторѣ висерѣчештѣ хѣротопѣдѣї дѣпъ рѣтъа прескрѣс, саѣ в) пѣмаї дпсърѣпѣдѣї къ брекѣре фѣдѣїѣ пентръ тревѣлѣ висерѣчѣї.

Дрегъторѣ висерѣчештѣ хѣротопѣдѣї къ карактере дѣстѣнсе сълпт: пресвѣтеръа *Πρεσβύτερος, senior, 'Ιερέυς, sacerdos*), ші епѣскопъа (*Επίσκοπος, inspector, 'Αρχιερέυς, pontifex*).

Зп град маї мѣк де кът пресвѣтеръ есте дѣа-конъа (*Διάκονος, minister*) ші ипѣдѣакопъа (*Υπο-διάκονος, subminister*); ші маї мѣчѣ сълпт: лекторѣїа, капторѣїа, сакрѣстанъа, къмпънарѣїа, зпшарѣїа, карѣї вѣн сълпт пѣтеле ценерал де параклесѣарѣї.

Комънѣтатеа висерѣчештѣ сѣмпѣлъ се пѣмеште парохѣе саѣ епѣрѣе, ші капъа еї се пѣмеште нарѣх, 'каре дп тагма висерѣчештѣ арѣ градъа де пресвѣтер саѣ преот; маї пѣлте комънѣтѣдѣї сѣмпѣлѣ зпѣте дппрепънъ фак зп дѣстѣрѣкт висерѣчештѣ ші капъа лор се пѣмеште прѣтопѣн саѣ прѣто-пресвѣтер. Тоталѣтатеа парохѣїлор сѣмпѣлѣ ші ком-пъсе (комънѣтѣдѣї ші дѣстѣрѣкте) фѣрмеазъ о епар-хѣе висерѣчештѣ саѣ зп епѣскопѣт, ші капъа лор се пѣмеште епѣскоп; маї пѣлте епархѣї фѣр-меазъ о мѣтropolѣе саѣ зп архѣепѣскопѣт саѣ о дѣечесъ мѣтropolѣтанъ, ші капъа лор се пѣмеште мѣтropolѣїт саѣ архѣепѣскоп.